

AFC/AFD.151 Varor från entreprenören

Läsanvisningar och förtydliganden till användaren:

Blå text anger anvisningar och tips. Blå text ska **alltid** tas bort.

Röd text anger text som måste kontrolleras och specificeras för varje projekt/entreprenad. I vissa fall kan denna text vara irrelevant för aktuell entreprenad och texten ska då tas bort.

Grå text är en upprepning av krav angivet på en lägre nivå. Är medtaget för att tydliggöra det högre ställda kravet i sin helhet.

Glöm inte bort att AMA AF 12 är era bästa "Råd och anvisningar"!

Stenråvara:

Man bör beakta om krav ska ställas för all natursten. För viss specialsten kan det vara svårare att få fram korrekt dokumentation inom utsatt tid. En del leverantörer på marknaden anser att en inspektionsrapport bör vara giltig att använda längre än två år som idag används av "Stengruppen". De anser att en mer rimlig period är ca fyra år.

Kraven gäller **all** natursten som ingår i kontraktet.

Entreprenören ska under hela avtalsperioden, och för hela produktionskedjan, kunna visa att natursten producerats/bearbetats under förhållanden som är förenliga med:

- ILO:s åtta grundläggande internationella konventioner
- Konventioner med särskild hänsyn till säkerhet och arbetsskydd (170, 155 och 148)
- FN:s barnkonvention 32
- FN:s deklaration mot korruption
- Det arbetarskydd och den arbetsmiljölagstiftning som gäller i tillverkningslandet
- Den arbetsrätt, inklusive lagstiftning om minimilön, och det socialförsäkringsskydd som gäller i tillverkningslandet

Beställaren/beställarrepresentant ska ges möjlighet till revision på plats hos leverantör/underleverantör.

Entreprenören ska, senast **fyra (4) veckor** innan stenleverans, redovisa följande (se punkt A-B) för beställaren:

- A. Information om var stenen bearbetats/producerats (företagsnamn, adress och kontaktuppgifter till ansvarig person på anläggningen). Uppgifterna ska redovisas för alla led av entreprenörens underleverantörer, från råvara, till olika bearbetningsled och leverantör.
- B. Dokumentation från fullständig inspektion av aktuella stenbrott och bearbetningsanläggningar. Med fullständig inspektion avses inspektion innehållande visuell kontroll av produktionsanläggningar, genomgång och kontroll av dokument samt intervjuer med ledning och anställda på plats. Inspektionen ska utföras av oberoende tredjeparts inspektionsföretag. Inspektionsrapporten får vara **maximalt två (2) år** gammal. Det ska klart och tydligt framgå att konventionerna har följts upp.

Avvikelsehantering av etiska krav på natursten

Om inspektionen visar mycket allvarliga avvikelser i form av barnarbete eller tvångsarbete äger beställaren rätt att ej ta emot stenleverans från aktuellt stenbrott eller stembearbetningsanläggning. Dessa former av avvikelser utgör också grund för hävning av avtal.

Om inspektionen visar allvarliga avvikelser inom hälsa och säkerhet (där risk för skada eller bestående men finns) eller mer än totalt tio (10) allvarliga avvikelser inom hälsa, säkerhet, löner, arbetstider och dokumentation, krävs särskild förbättringsplan och ny inspektion inom tre (3) månader. Om ny inspektion ej genomförs inom utsatt tid utgår vite med 50 000 kr per anläggning.

Beställaren beslutar om vilken natursten som kan komma att undantas från kravet.

Nedan kravtexter kan användas för att ännu mer i detalj specificera önskad stenråvara. Det bör kontrolleras att kravtexterna följer övriga krav som ställs på stenråvara.

Stenråvara

Stenråvara som används ska uppfylla de krav på estetik, kvalitet, funktion och spårbarhet som står angivet i **XXX**.

Gällande produkters likvärdighet

Det är beställaren som avgör vad som anses vara en likvärdig sten.

Beställaren ska få prov på sten för godkännande senast **två (2) veckor innan beställning**. Prover ska ha samma produktstorlekar som de i projektet och med aktuell bearbetning. Det levererade materialet ska besiktigas av beställare vid mottagningskontroll.

Estetik

Delprojekt **XXX** utgör en del av ett större projekt. Stenarbeten som ska utföras i delprojekt **XXX** kommer att ansluta till andra stenarbeten i området. Det är därför av största vikt att stenens estetiska egenskaper anpassas till **dess/andra stenarbeten i området**.

Det har varit grundläggande för gestaltningen att stenarten upplevs naturlig i nordiska förhållanden. Stenens estetiska egenskaper ska motsvara respektive referenssten gällande kulör, struktur och textur.

För att anses vara en likvärdig sten ska alternativ sten ha samma **kulör, kornstorlek, färgvariation, ytbearbetning, texturegenskaper samt kombinationsmöjligheter** som respektive referenssten.

Kvalité

Stenens hållfasthetstekniska egenskaper ska motsvara respektive referenssten. För att anses vara en likvärdig sten ska alternativ sten ha samma hållfasthetstekniska egenskaper avseende:

- tryckhållfasthet
- böjdraghållfasthet
- vattenabsorption
- nötningsmotstånd
- utspjälkningshållfasthet
- slaghållfasthet
- **densitet**

- petrografisk analys
- vittringsbenägenhet
- färgbeständighet
- frostbeständighet
- mikrosprickor

Provningsprotokoll ska visa att eventuell alternativ sten har samma hållfasthetstekniska egenskaper. Provningsprotokoll ska vara utfört av ett ackrediterat provningsinstitut och tester ska ha utförts enligt respektive EN-standard. Provningsprotokoll ska ange den sten som provet avser samt stenbrottets namn och koordinater.

Funktion

För att anses vara en likvärdig sten ska det levererade stenmaterialet ha form, ytbearbetning, toleranser etc. enligt föreskrifter avseende funktion.

Spårbarhet

För varje dellenleverans ska intyg avseende stenbrott med namn och koordinater inkomma.

AFC/AFD.518 Övriga viten

AB 04 kap 5 § 3 gäller med följande tillägg.

Om kontroll av natursten enligt AFC.151 Varor från entreprenören visar på avvikelser av allvarig grad ska ny inspektion utföras inom tre (3) månader. Om ny inspektion ej genomförs inom utsatt tid utgår vite med 50 000 kronor per anläggning.

Här bör man även definiera vad man anser vara avvikelse av allvarig grad.